

ด่วนที่สุด

ที่ รท (ปคร) ๖๐๐๑/๖๐๒๑

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ถนนพระราม ๖ เขตราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส28867 นธ ก ๒๑
ฉบับที่ : 511298/61 กนธ ✓
วันที่ : 16 ส.ค. 61 เวลา : 15:33

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. ข้อเสนอแนะนโยบายระบบทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
 ๓. รายงานการประชุมคณะทำงานเร่งรัดการออกกฎหมายส่งเสริมการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๗ ๑๘ และ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑
 ๔. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑
 ๕. รายงานสรุปผลการประชุมหารือข้อราชการของผู้บริหารหน่วยงานในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑
 ๖. ข้อเสนอมาตรการขับเคลื่อนนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์
 ๗. บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.
 ๘. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.
 ๙. แผนการเสนอกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญ
 ๑๐. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗
 ๑๑. คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.

ด้วยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) ขอเสนอเรื่องร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้น่าจะเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ ประเทศไทยมีการลงทุนวิจัยและพัฒนาปีละประมาณ ๑๑๔,๐๐๐ ล้านบาท (ปี ๒๕๕๙) คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในจำนวนนี้ลงทุนโดยภาครัฐร้อยละ ๒๗

๑ /หรือคิดเป็น...

หรือคิดเป็นจำนวนเงินประมาณ ๓๐,๖๐๐ ล้านบาท ที่ผ่านมาการลงทุนในส่วนของภาครัฐยังไม่ก่อให้เกิดนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้มากนัก ซึ่งมีสาเหตุมาจากหลายประการตั้งแต่การขาดความเชื่อมโยงที่มีประสิทธิภาพระหว่างภาครัฐ เอกชนและมหาวิทยาลัย การลงทุนวิจัยที่กระจุกกระจายเป็นโครงการขนาดเล็กในหลายหน่วยงาน การขาดโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น โรงงานต้นแบบ และโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ รวมไปถึงการขาดแคลนบุคลากรระดับนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญประสบการณ์สูง และการขาดแคลนความรู้ระดับต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการยกระดับขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ยังมีสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้เท่าที่ควรคือ ผู้ทำวิจัย อันได้แก่ หน่วยงานวิจัย และนักวิจัย ขาดแรงจูงใจในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และขาดกฎหมายและระเบียบที่เอื้อต่อการสร้างผลงานวิจัยและการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ทั้งนี้ ในประเทศที่มีความก้าวหน้าส่วนใหญ่ เช่น สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เป็นต้น ได้มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ โดยการออกกฎหมายเพื่อแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าวให้หน่วยงานวิจัยและนักวิจัยสามารถสร้างสรรค์และนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้สะดวกขึ้น และสร้างแรงจูงใจโดยการให้สิทธิในการถือครองทรัพย์สินทางปัญญาของผลงานอันเกิดจากการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนจากรัฐแก่ผู้ทำวิจัย

๑.๑.๒ หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม อาทิ สวทช. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) และกรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้ร่วมกันศึกษาและจัดทำข้อเสนอนโยบายระบบทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ๔ มาตรการหลัก ได้แก่ (๑) การสร้างแรงจูงใจให้เกิดการสร้างและใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาด้วยการให้สิทธิความเป็นเจ้าของแก่ผู้รับทุนที่มีศักยภาพในการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ (๒) การปฏิรูประบบการให้บริการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ได้มาตรฐานสากล (๓) การจัดให้มีมาตรการทางการเงินและภาษีเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการต่อยอดผลงานวิจัยไปสู่การสร้างมูลค่าเชิงพาณิชย์ และ (๔) การสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและถ่ายทอดเทคโนโลยี (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) และได้นำเสนอต่อคณะกรรมการระดับชาติ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (กวทน.) คณะกรรมการนโยบายทรัพย์สินทางปัญญาแห่งชาติ และสถานนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทช.) ซึ่งเห็นชอบในข้อเสนอแนะนโยบายระบบทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเห็นชอบให้ดำเนินการยกร่างกฎหมายส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดย สวทช. ได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัย สถาบันวิจัย ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย รวมทั้งได้ประสานงานกับคณะอนุกรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถานิติบัญญัติ (สนช.) ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ให้มีหลักการในสาระสำคัญที่ภาคส่วนต่างๆ เห็นพ้องในทิศทางเดียวกัน ในการนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้แต่งตั้งคณะทำงานเร่งรัดการออกกฎหมายส่งเสริมการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีองค์ประกอบเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ อาทิ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ด้านกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ด้านกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น ซึ่งได้มีการประชุมคณะทำงานฯ แล้วจำนวน ๓ ครั้ง เมื่อวันที่ ๗ ๑๘ และ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) และได้มีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. พร้อมนำเสนอหลักการสำคัญของกฎหมายต่อคณะกรรมการชุดต่างๆ ดังนี้

/๑.๒.๑ คณะกรรมการ...

๑.๒.๑ คณะกรรมการบริหารสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (บวทน.) คราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นประธาน มีมติเห็นชอบในหลักการของมาตรการขับเคลื่อนนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์ และมอบหมายให้ สวทช. ดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป พร้อมกันนี้ มอบหมายให้ สวทช. ดำเนินการยกร่างกฎหมายส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรีในวาระต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๑.๒.๒ การประชุมหารือข้อราชการของผู้บริหารหน่วยงานในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบหลักการของมาตรการขับเคลื่อนนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์ และมอบหมายให้ สวทช. ดำเนินการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ มอบหมายให้ สวทช. เร่งดำเนินการยกร่างกฎหมายส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนด

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

คณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจภายใต้การนำของรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ได้ออกนโยบายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และส่งเสริมการเติบโตของวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นฐานในการประกอบธุรกิจ ซึ่งจะต้องใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัย โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยวิจัยที่เป็นหน่วยสร้างความรู้ของประเทศ เพื่อร่วมกันผลักดันให้นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาสำคัญอยู่หลายประการ อาทิ การขาดเงินลงทุนสนับสนุนในช่วงการต่อยอดผลงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ โครงสร้างพื้นฐานหรือผู้เชี่ยวชาญ แต่ประเด็นสำคัญที่เป็นอุปสรรคที่ทำให้งานวิจัยจากมหาวิทยาลัยไม่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ มหาวิทยาลัยผู้รับทุนวิจัยจากภาครัฐ ไม่สามารถเป็นเจ้าของผลงานวิจัยได้หรือจำเป็นต้องถือสิทธิในผลงานวิจัยร่วมกับผู้ให้ทุนซึ่งก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เช่น การตั้งวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) หรือ ทำสัญญาถ่ายทอดเทคโนโลยีกับภาคเอกชน

ด้วยเหตุนี้ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงได้จัดทำข้อเสนอมาตรการขับเคลื่อนนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖) และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗ และ ๘) มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๔.๑ แนวคิดสำคัญ

แนวคิดสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้เพื่อต้องการปลดล็อกให้ผลงานวิจัยที่เกิดจากการสนับสนุนทุนของภาครัฐถูกนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้อย่างคล่องตัว โดยปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่ทำให้การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ คือ ปัญหาการถือครองผลงานวิจัยโดยหน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัย (ผู้ให้ทุน) หรือการถือครองผลงานวิจัยร่วมระหว่างผู้ให้ทุนและหน่วยงานทำวิจัย

(ผู้รับทุน) ทำให้เมื่อมีผู้ต้องการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้นไปต่อยอด หรือใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ผู้รับทุนต้องทำเรื่องขอยกไปยังผู้ให้ทุน หรือต้องได้รับความยินยอมจากผู้ให้ทุน ซึ่งในทางปฏิบัติมักตกลงกันไม่ได้ เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ต้องมีความคล่องตัวสูงเนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้บางครั้งผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้นล้าสมัย นอกจากนี้ การที่ผู้ให้ทุนเป็นผู้ถือครองผลงานวิจัยไว้เองทำให้ผู้รับทุน (หน่วยงานทำวิจัยและนักวิจัย) ขาดแรงจูงใจในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์เป็นการเสียโอกาสทางธุรกิจส่งผลให้การลงทุนงบประมาณด้านการวิจัยของรัฐสูญเปล่า

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวกฎหมายฉบับนี้จึงกำหนดให้ผู้รับทุนเป็นเจ้าของผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดจากการประดิษฐ์คิดค้นของผู้รับทุนเอง โดยผู้รับทุนสามารถถ่ายทอดผลงานวิจัยไปสู่ภาคเอกชน ซึ่งจะเป็นผู้นำผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้นไปผลิตเป็นสินค้าและบริการออกสู่ตลาดได้โดยไม่ติดกับระเบียบหรือกฎหมายของหน่วยงานให้ทุน เกิดความคล่องตัวในการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม อีกทั้งกฎหมายฉบับนี้ยังสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักวิจัยในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมให้ตรงกับความต้องการของตลาด ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มปริมาณและคุณภาพทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศ เพิ่มการลงทุนวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของหน่วยงานผู้รับทุน

๔.๒ หลักการ

๔.๒.๑ ให้สิทธิในผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดจากการให้ทุนสนับสนุนทุนโดยใช้งบประมาณของรัฐเป็นของผู้รับทุน ซึ่งได้แก่ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานภาคเอกชน สถาบันการศึกษา หรือสถาบันวิจัย

๔.๒.๒ หลักการในข้อ ๔.๒.๑ ไม่ใช้กับผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดจากการใช้เงินงบประมาณเพื่อการว่าจ้าง การร่วมดำเนินการวิจัยและพัฒนา และการดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ เทคโนโลยีต้นแบบ หรือผลลัพธ์อื่นใดอันเป็นการดำเนินการตามภารกิจปกติของหน่วยงาน

๔.๒.๓ หากผู้รับทุนไม่ประสงค์เป็นเจ้าของผลงานวิจัยและนวัตกรรม สามารถแจ้งความประสงค์ให้ผลงานวิจัยและนวัตกรรมเป็นของผู้ให้ทุน โดยที่ผู้รับทุนสามารถทำความตกลงกับผู้ให้ทุนในการขอใช้ประโยชน์ได้

๔.๒.๔ หากผู้รับทุนไม่ได้ใช้ประโยชน์ในผลงานวิจัยและนวัตกรรมภายใน ๒ ปี และมีผู้ต้องการขอใช้สิทธิในผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้น คณะกรรมการซึ่งจัดตั้งโดยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะพิจารณาให้ผู้รับทุนทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิไปยังผู้ต้องการใช้สิทธินั้นได้

๔.๒.๕ หากผู้รับทุนไม่ได้ใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมภายใน ๒ ปี ผู้ให้ทุนมีสิทธิเรียกเอาผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้นคืนมาเป็นของผู้ให้ทุนได้

๔.๒.๖ มีคณะกรรมการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมทำหน้าที่กำหนดนโยบายหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดจากการสนับสนุนทุนจากภาครัฐ รวมทั้งพิจารณาวินิจฉัยกรณีมีข้อร้องเรียนว่ามีการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายนี้

๔.๒.๗ รัฐสามารถสงวนสิทธิในการใช้ประโยชน์ในผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้นได้ ในกรณีใช้เพื่อการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และวิจัย หรือในภาวะสงครามหรือในภาวะฉุกเฉิน หรือมีความจำเป็นเพื่อการเยียวยาด้านสาธารณสุข หรือความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ หรือมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยการใช้สิทธิในผลงานวิจัยและนวัตกรรมดังกล่าวอยู่บนเงื่อนไขที่เป็นธรรมแก่เจ้าของผลงานวิจัยและนวัตกรรม

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ ข้อตกลงเฉพาะเกี่ยวกับ “การให้ทุน” หน่วยงานให้ทุนเป็นผู้กำหนดและเป็นผู้พิจารณาการให้ทุนแก่โครงการที่มีความเป็นไปได้สูงในการนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน หรือเป็นประโยชน์ต่อเกษตร สังคม ชุมชน และประชาชน

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติฯ ได้มีการกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีแผนการเสนอกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลาและกรอบสาระสำคัญ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๙)

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

สวทช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ดังนี้

๕.๑ ข้อเสนอแนะนโยบาย “ระบบทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ” (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายทรัพย์สินทางปัญญาแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๖ คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (กวทช.) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ และครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘ และคณะกรรมการพัฒนาระบบนวัตกรรมของประเทศ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙

๕.๒ รายงานการศึกษากลไกทางการเงินเพื่อสนับสนุนบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมในการพัฒนาต่อยอดผลงานวิจัยไปสู่การสร้างมูลค่าเชิงพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๖ จัดทำโดย สวทช. ร่วมกับมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.) ซึ่งมีข้อเสนอแนะให้รัฐบาลจัดทำกลไกการสนับสนุนให้มีมาตรการทางการเงินและมาตรการสนับสนุนอื่นๆ แก่ผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยสนับสนุนทุนอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีตั้งแต่การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ การทดสอบต้นแบบในภาคสนาม ไปจนถึงการผลิตนำร่องระดับอุตสาหกรรม หรือการทดสอบความเป็นไปได้ทางการตลาด ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้มีความเสี่ยงสูง ต้องอาศัยเงินลงทุนจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีระบบที่รับประกันสิทธิในการเข้าถึงผลงานวิจัยที่รัฐลงทุน และให้อิสระในการนำผลงานวิจัยเหล่านั้นไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับการมีนโยบายการบริหารจัดการผลงานวิจัยที่เป็นเอกภาพ มีความเชื่อมโยงในระดับหน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัยของประเทศ

๕.๓ รายงานการศึกษาแนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้แก่หน่วยบริหารจัดการและถ่ายทอดเทคโนโลยีของสถาบันวิจัยและสถาบันการศึกษาของไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ จัดทำโดย สวทช. ร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีข้อเสนอแนะให้มีมาตรการขับเคลื่อนการสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่หน่วยบริหารจัดการและถ่ายทอดเทคโนโลยีของสถาบันวิจัยและสถาบันการศึกษาของไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นเจ้าของผลงานวิจัย โดยการเร่งสร้างเครือข่ายผู้จัดการนวัตกรรม และการเร่งจัดฝึกอบรมทักษะที่จำเป็นให้แก่บุคลากรด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

๕.๔ สวทช. ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๗๗ ทางเว็บไซต์ สวทช. (www.sti.or.th) ระหว่างวันที่ ๓-๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีผู้เกี่ยวข้องจากมหาวิทยาลัย และหน่วยงานของรัฐเข้ามาแสดงความคิดเห็น โดยส่วนใหญ่เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฯ ช่วยส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ และช่วยให้การทำงานเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ ทั้งนี้ สวทช. ได้ดำเนินการจัดทำสรุปผลการรับฟังความเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๐)

/๖. ผลกระทบ ...

๖. ผลกระทบ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. เพื่อปลดล็อกให้ผลงานวิจัยและนวัตกรรมถูกนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้อย่างคล่องตัว โดยในส่วนนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศต้นแบบของการออกกฎหมายในลักษณะนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งภายหลังการออกกฎหมายดังกล่าวพบว่า เกิดผลกระทบทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างมีนัยสำคัญหลายประการ เช่น การเพิ่มขึ้นของจำนวนคำขอรับสิทธิบัตร จำนวนสินค้านวัตกรรม จำนวนบริษัทฐานเทคโนโลยีตั้งใหม่ จำนวนกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งปริมาณการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนก็เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญกล่าวได้ว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกลไกสำคัญในการกระตุ้นการสร้างและการใช้ประโยชน์ในผลงานวิจัยและทรัพย์สินทางปัญญา

จากเหตุผลตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงมีความจำเป็นในการตรา และบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๑) ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น พบว่ามีดังต่อไปนี้

๖.๑ เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการผลงานวิจัยและนวัตกรรม ทำให้โอกาสเกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปยังภาคเอกชนเพื่อการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

๖.๒ สร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ลงทุนในการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ตรงกับความต้องการของตลาด

๖.๓ ส่งเสริมให้เกิดบริษัทธุรกิจเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่แยกตัวออกจากมหาวิทยาลัย และมีนักวิจัยเข้าร่วม (Spin-off)

๖.๔ กระตุ้นให้หน่วยงานผู้ลงทุนสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการผลงานวิจัยและนวัตกรรม ทำให้ระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

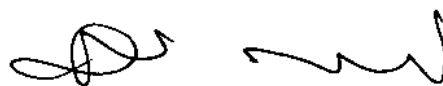
๖.๕ เกิดธุรกิจเทคโนโลยีและนวัตกรรมขึ้นในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ สร้างงาน สร้างเงิน และสร้างรายได้ ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และมีรายได้กลับคืนสู่รัฐในรูปภาษี ค่าธรรมเนียมและค่าบริการต่างๆ มากขึ้นซึ่งสามารถนำกลับมาสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนาให้แก่ประเทศต่อไปได้อีก

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ เมษินทรีย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี